

Isolationistisk undanflykt

Under den senaste tiden har anhängarna av en ovillkorlig neutralitetspolitik framfört ett nytt och egendomligt argument. Att få garantier om hjälp från USA är över huvud omöjligt, säger man, ty för en amerikansk krigsförklaring fordras samstämmiga beslut i det konkreta fallet av kongressens båda hus. Även om presidenten med samtycke av senaten — varvid två tredjedels majoritet krävs — ingår en traktat med löfte om bistånd vid krig, finns alltså ingen säkerhet för att biståndet blir möjligt att ge i praktiken.

Rent formellt är resonemanget i viss mån riktigt. I realiteten innehåller det inte mer än vad som alltid kan sägas om traktatförpliktelser; när de inte uppfylls finns det ingen högre instans att appellera till. Om ett avtal om hjälp vid krig sluts, kan presidenten emellertid i egenskap av överbefälhavare förbereda denna hjälp och vid angrepp mot den allierade staten börja lämna den. En krigsförklaring fordrar beslut av båda husen, men risken för att denna i ett sådant läge inte skulle komma till stånd är lika med noll. Såsom amerikanska statsvetenskapsmän ofta påpekat är presidentens makt som chef för diplomatin och överbefälhavare i själva verket så stor att han är i stånd att reellt börja krig. Alla kongressens krigsförklaringar utom den första (år 1812) har också framstått som blott och bart formella bekräftelser av ett redan inträffat tillstånd.

Någon automatisk bundenhet kan ej i detta fall, lika litet som i andra, förekomma — varken för USA:s eller de garanterade staternas del — och denna marginal för realprövning är uteslutande av godo.

Trumans folkliga fullmakt

Efter invigningstalet hyllades Truman genom en parad, vari delegationer från de 48 delstaterna deltog med en blandning av patriotiska tablåer, skämtsamma upptåg och förevisningar av de skilda staternas specialiteter. Då staternas vagnar rullade förbi presidenten inträffade ett par belysande episoder. Georgias delegation ledes av den nyvalde guvernör Talmadge, en av sydstatsreaktionens främsta mäsmlän; när hans vagn körde förbi pratade presidenten ostentativt med sin omgivning och vände ryggen åt de hälsande partivännerna. Thurmond från Syd-Carolina, kandidat för de "dixiekrater" som vägrade följa demokraterna vid valet, bemöttes lika kyligt; presidenten spände ögonen i sin förbikörande medtävlare utan att hälsa. Genom dessa demonstrationer klagjorde Truman sitt avståndstagande från de riktningar som företräder principen om "de vitas valde" i Södern.

Det inträffade symboliserar den väldiga förändring som det demokratiska partiets ställning under senare år undergått. Under nära ett århundrade har demokraternas fäste varit det trogna Södern — de forna slavstaterna —, och en hörnsten i dess politik har varit det vita väldets bevarande i dessa stater, samtidigt som partiet genom att vädja till missnöjda arbetare och bönder i norr och väster i tider av kriser lyckats skaffa sig tillräckligt många röster för att besätta presidenten. Sedan Franklin Roosevelt har i alltmera markerad grad appellen till missnöjet, dvs. till radikalismen, i norr och väster blivit det väsentliga, Södern har betraktats som ett annex utan avgörande betydelse, och man har rent av inom själva Södern börjat företräda reformkraven, främst i fråga om förbättring av negrernas ställning. Med Trumans radikala program

i rasfrågan har denna ståndpunkt helt slagit igenom, och det demokratiska partiets omvandling har närmast sig sin fullbordan.

Det folkliga underlaget för denna politik är starkt. Visserligen var Roosevelts första valvalseger, då krisen före kriget kulminerade, ytterst imponerande; år 1936 vann han med 27,5 mot 16,7 miljoner röster. Men jämförelser mellan de tre senaste valen visar att Truman väl hävdade partiets ställning. År 1944 valdes Roosevelt med 24,8 miljoner röster mot 22 miljoner; Truman segrade år 1948 med 24,1 mot 22 miljoner röster. Denna relativt knappa seger måste ses mot bakgrunden av att två minoritetspartier, som kan betraktas som utbrytningar ur det demokratiska partiet, uppträdde och erhöll sammanlagt 2,6 miljoner röster. Tar man andra omständigheter i betraktande, ter sig Trumans framgång än mera avgörande.

Valen 1948 skedde under en tid av lysande välstånd; till något allmänt missnöje kunde Truman inte vädja. Valdeltagandet var lågt, 51 procent mot över 56 proc. år 1944 och över 59 proc. år 1940. Detta innebär, som de amerikanska valexperterna framhävt, med all sannolikhet att just de mindre välstående väljare som står demokraterna närmast i stor utsträckning suttit hemma. Det bör också ihågkommas att valdeltagandets låga nivå sammanhänger med att åtskilliga stater i realiteten har ett enpartisystem och att i dessa knappast någon valstrid förekommer; de flesta av dessa stater är demokratiska, och redan av detta skäl är det rimligt att höja Trumans "verkliga" röstsiffra med några miljoner. 1948 års val tyder över huvud på att den republikanska återhämtning som framträtt under det senaste årtiondet och kulminerade år 1946 redan är på klar retur. USA:s

främsta auktoritet i valstatistik, Louis Bean, ansåg sig redan på sommaren 1948 efter ingående detaljstudier kunna fastslå att ett nytt skede av reformer, sannolikt under demokratisk ledning, skulle svara mot folkopinionens önsknings.

Med all säkerhet har s. k. minoritetsgrupper av skilda raser, nationaliteter och konfessioner övervägande röstat med demokraterna. Särskilt anmärkningsvärt är att detta parti, traditionellt negrernas fiende, enligt samstämmiga uppgifter fått det stora flertalet negerröster, sannolikt 75 procent. Detta gäller i Norden, där negrernas rösträtt sedan länge är tryggad; i negerkvarteret Harlem i New York avgavs exempelvis 90.000 röster för Truman, 25.000 för Dewey och 21.000 för Wallace. Det gäller också i Södern, där negrerna i större utsträckning än någonsin efter rekonstruktionens period kunnat rösta; i en så typisk sydstatsstad som Savannah i Georgia var 20.000 av de 45.000 röstberättigade negrer. Det demokratiska partiet har återknutit sina traditioner från Jefferson, då det i Virginia och söder därom företräder både de vita framstegsmännen och negrerna mot anhängarna av segregation och rasförtryck. Detta betyder att sydstatskon-servatismen blir isolerad och tvingas till reträtt. Sannolikt är det Trumans radikala och friminnade hållning till minoritetsfrågorna som säkrat hans seger, och därmed är framgången för framstegets politik tryggad.